

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 8 augustus 2024 met nummer
in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door met woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, voor wie bij delegatie optreedt: de gewestelijke entiteit (het Departement Omgeving - afdeling Handhaving)

vertegenwoordigd door
afdelingshoofd, met kantoor te 1000 Brussel, Koning Albert II-laan 20, bus 8

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert door neerlegging van een verzoekschrift in het digitaal loket op 8 december 2023 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 9 november 2023 met nummer waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 6.100 euro wegens schending van artikel 12, §1 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: Materialendecreet) en van artikel 4.3.2, lid 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: VLAREMA). Er wordt haar met name verweten dat ze onvoldoende maatregelen nam om het pmd-afval, dat wordt gedeponneerd in de vuilbakken op de pompeilanden van de onbemande tankstations die ze uitbaat, gescheiden te houden van het bedrijfsrestafval.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.

Partijen worden opgeroepen voor de openbare zitting van 20 juni 2024. Ze stemmen in met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering (conform artikel 41, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges).

III. Feiten

1.

Op 9 november 2022 stelt een toezichthouder bij de afdeling Handhaving van het departement Omgeving (hierna: verbalisant), in het kader van een ambtshalve controle van vier onbemande tankstations zonder shop, die door verzoekende partij worden uitgebaat aan

telkens het

volgende vast:

“ ...

De vuilbakken bevinden zich op het pompeiland en er is geen aanduiding wat betreft afvalfractie op de vuilbakken.

Op dit tankstation werden onder toezicht van milieucoördinator van , de vuilbakken aan de pompeilanden leeggemaakt.

Hierbij stellen we vast dat er een grote fractie PMD in deze vuilbakken zit. De inhoud van deze vuilbakken komt integraal bij het restafval terecht via het verwerkingscentrum voor afval van

Het standpunt van is dat het afval op hun tankstations niet behoort tot bedrijfsafval en dat bijgevolg het plaatsen van een vuilbak voor PMD niet verplicht is.

...

Het niet gescheiden aanbieden van volgende selectief in te zamelen afvalstoffen: PMD is een milieumisdrijf tegen artikel 12 van het materialendecreet en artikel 43 2 van Vlarema.

...

Evaluatie van de impact van de overtreding op mens en leefmilieu

Heel wat afval bevat waardevolle materialen. Die kunnen gerecycleerd worden. Dat is beter voor het milieu en van economisch belang. Grondstoffen zijn schaars en worden daarom duurder. Door te recycleren blijven ze langer beschikbaar in de economie.

Om te recycleren moet afval eerst gesorteerd worden. Vlaanderen maakt een duidelijke keuze voor 'bronsortering'. Dat wil zeggen dat huishoudens en bedrijven het afval meteen correct gesorteerd

moeten aanbieden voor selectieve inzameling. Recycleerbaar afval dat foutief bij het restafval belandt, kan vaak niet meer gerecycleerd worden.

...

Deze vaststellingen worden per tankstation opgenomen in vier afzonderlijke aanvankelijke processen-verbaal van 16 december 2022, respectievelijk met nummers

hierna: PV's), die telkens op 16 december 2022 worden afgesloten en op 21 december 2022 worden verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief.

Verzoekende partij wordt naar aanleiding van deze vaststellingen in de vier dossiers telkens aangemaand om tegen 8 april 2023 maatregelen te nemen opdat de afvalstoffen voortaan aan de bron zouden worden gesorteerd en hiervan bewijsstukken voor te leggen.

2.

Op 20 januari 2023 ontvangt de gewestelijke entiteit in de vier dossiers de melding van de procureur des Konings van 17 januari 2023 dat de respectievelijke milieumisdrijven niet strafrechtelijk zullen worden behandeld.

3.

Op 15 februari 2023 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij in de vier dossiers telkens op de hoogte van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze wijst haar daarbij op de mogelijkheid van een bestuurlijke transactie mits betaling van 1.425 euro (artikel 6.4.36, §3 DABM). Ze nodigt haar ook uit om bij gebreke van tijdige en volledige betaling van de voorgestelde geldsom een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt haar de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij gaat niet over tot betaling, bezorgt geen schriftelijk verweer en vraagt niet om te worden gehoord.

4.

Op 9 november 2023 vraagt de gewestelijke entiteit bijkomende inlichtingen aan de verbalisant en met name in hoeverre verzoekende partij afdoende is tegemoet gekomen aan de respectievelijke aanmaningen in de vier dossiers, naar aanleiding van de opmaak van de PV's. De verbalisant meldt op dezelfde dag dat verzoekende partij slechts minieme aanpassingen doorvoerde door enkele afbeeldingen op de vuilbakken te plaatsen, en dat bij nacontroles op

9 oktober 2023 bleek dat er bij de vier tankstations nog **altijd** veel pmd-afval bij het restafval zit.

5.

Op 9 november 2023 legt de gewestelijke entiteit in de vier dossiers, die door de nauwe samenhang van de feiten worden samengevoegd, een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 10 november 2023 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van het middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert de schending aan van:

- de artikelen 3, §1, 4° en 21 Materialendecreet
- de artikelen 3.1.1 en 4.3.2 VLAREMA

Ze betwist in essentie dat ze een milieumisdrijf pleegde dat haar kan worden toegerekend en waarvoor haar een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd. Ze voert dus feitelijk (ook) de schending aan van artikel 16.4.25 DABM en van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, in samenlezing met de volgens de bestreden beslissing geschonden artikelen van het Materialendecreet en het VLAREMA. Ze meent met name dat het pmd-afval, dat wordt gedeponeerd in de vuilbakken op de pompeilanden van de tankstations die ze uitbaat, niet kan worden gekwalificeerd als een bedrijfsafvalstof waarvan ze de afvalproducent is in de zin van artikel 3, §1, lid 1, 4° Materialendecreet, zodat ze ook niet is onderworpen aan de verplichting in artikel 4.3.2, lid 1, 16° VLAREMA om dit pmd-afval gescheiden aan te bieden en afzonderlijk te houden bij de ophaling of inzameling.

Ze stelt dat haar bedrijfsactiviteiten louter bestaan uit de uitbating van onbemande tankstations, waarbij er naast brandstoffen aan de klanten enkel papieren doekjes ter beschikking worden gesteld om gemorste brandstof af te vegen en/of om de handen te reinigen, waarna enkel deze doekjes kunnen worden gedeponeerd in de daarvoor op de pompeilanden voorziene vuilbakken. Ze meent dat hieruit volgt dat de bedrijfsafvalstoffen die door haar activiteiten worden voortgebracht enkel bestaan uit gebruikte papieren doekjes en deze activiteiten geen verpakkingsafval van verbruiksgoederen of andere afvalstoffen voortbrengen, zodat ze ten onrechte ook wordt beschouwd als de producent van het pmd-afval

dat door de verbalisant in haar vuilbakken is aangetroffen en dit pmd-afval gescheiden moet inzamelen van haar bedrijfsrestafval. In die optiek stelt ze dat ze enkel houder wordt van het door haar klanten of voorbijgangers in de vuilbakken bij de tankstations gedeponeerde pmd-afval. Ze stelt dat de loutere aanwezigheid van vuilbakken op haar pompeilanden niet kan worden beschouwd als een activiteit die afvalstoffen voortbrengt omdat haar tankstations geen publiek domein zijn en de vuilbakken niet door particulieren dan wel door personeel kunnen worden gebruikt om zich van hun huishoudelijke afvalstoffen te ontdoen, zodat het daarin gedeponeerde pmd-afval ook niet kan worden beschouwd als met huishoudelijk afval gelijkgesteld bedrijfsafval. Ze meent dat dit pmd-afval moet worden beschouwd als zwerfvuil of sluikstorten in de zin van artikel 1.2.1, §2, 77/2° en 91° VLAREMA.

Ze stelt dat haar standpunt steun vindt in het op basis van artikel 18 Materialendecreet vastgestelde Lokaal Materialenplan 2023-2030, dat het onder het Materialenplan 2016 opgericht platform 'Mooimakers' behoudt. Ze stelt dat dit platform, dat ondersteuning biedt aan alle actoren die zich inzetten om zwerfvuil en sluikstorten terug te dringen, in haar aanbevelingen afraadt om voor (publieke) autostradeparkings met minder sociale controle, die zwerfvuil- en sluikstortgevoelig zijn, afvalrecipiënten te voorzien om zwerfvuil tegen te gaan.

Ze stelt voorts dat er voor zwerfvuil of sluikstorten overeenkomstig artikel 3.1.1 VLAREMA en artikel 21 Materialendecreet een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt en meent dat deze bepalingen worden geschonden doordat de producentenverantwoordelijkheid van het pmd-afval naar haar wordt verschoven.

2.

Verwerende partij merkt op dat verzoekende partij niet betwist dat er tussen het restafval in de vuilbakken op haar gecontroleerde tankstations pmd-afval is aangetroffen. Ze stelt dat verzoekende partij tevergeefs betwist dat het in deze vuilbakken aangetroffen pmd-afval (ook) moet worden beschouwd als een bedrijfsafvalstof waarvan ze de producent is omdat dit afval afkomstig is van huishoudens en de vuilbakken op haar tankstations daarvoor niet zijn bestemd, zodat ze wel degelijk dient in te staan voor de selectieve inzameling hiervan. Ze wijst op de definitie van een 'afvalproducent' en op de plicht van de producent van bedrijfsafvalstoffen overeenkomstig artikel 4.3.2, lid 1 VLAREMA om onder meer het pmd-afval gescheiden aan te bieden en afzonderlijk te houden bij de ophaling of inzameling. Ze stelt dat de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing afdoende motiveert dat de afvalstoffen in de vuilbakken op de tankstations van verzoekende partij, inclusief het pmd-afval, moeten worden beschouwd als bedrijfsafvalstoffen. Ze merkt op dat een medewerker van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna: OVAM), die is gespecialiseerd

in de selectieve inzameling van bedrijfsafval, hierover een gelijkkuidend standpunt heeft. Ze maakt voorts een vergelijking tussen de afvalstoffen in de vuilbakken op de tankstations van verzoekende partij, die worden beheerd door private ondernemingen, en deze in de straatvuilbakken, die worden beheerd door steden en gemeenten. Ze wijst daarbij op het onderscheid in artikel 22 Materialendecreet tussen huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen en op de respectievelijke definities van deze twee afvalstoffen in artikel 3, §1, 6° en 17 Materialendecreet. Ze stelt dat de afvalstoffen die door steden en gemeenten worden geproduceerd in beginsel ook moeten worden beschouwd als bedrijfsafvalstoffen omdat ze ontstaan door de activiteiten van de steden en gemeenten, maar dat deze afvalstoffen door de Vlaamse regering met artikel 4.1.1 VLAREMA uitzonderlijk worden gelijkgesteld aan huishoudelijke afvalstoffen, terwijl dergelijke gelijkstelling niet bestaat voor afvalstoffen in de vuilbakken van private ondernemingen, zoals verzoekende partij, die bedrijfsafvalstoffen blijven. In zoverre verzoekende partij stelt dat enkel de door haar aan haar klanten ter beschikking gestelde papieren doekjes om gemorste brandstof af te vegen en/of om de handen te reinigen kunnen worden beschouwd als door haar geproduceerde bedrijfsafvalstoffen, en ze wat betreft het pmd-afval dat ook in haar vuilnisbakken wordt gedeponeerd louter kan worden beschouwd als de houder hiervan, merkt verwerende partij op dat de houder van afvalstoffen overeenkomstig artikel 3, §1, 16° VLAREMA ook de afvalproducent omvat. Verwerende partij stelt dat verzoekende partij tevergeefs aanvoert dat haar vuilnisbakken zijn gesitueerd op privéterrein en niet zijn bestemd voor pmd-afval van particulieren en ook niet worden gebruikt door haar personeel, zodat dit afval moet worden beschouwd als zwerfvuil of huishoudelijk afval. Ze herhaalt dat het afval in de vuilbakken van verzoekende partij dient te worden gecatalogeerd als bedrijfsafval. Ze stelt dat deze vuilbakken zich bovendien niet bevinden op het openbaar domein en niet worden beheerd door een overheid, maar ook niet zijn afgesloten voor het publiek en bestemd zijn om te worden gebruikt door de klanten van verzoekende partij. Ze merkt op dat verzoekende partij kan beslissen om geen reisafval van haar klanten, waaronder pmd-afval, te aanvaarden in haar vuilbakken, maar stelt dat het afval dat daarin wordt gedeponeerd op dat ogenblik bedrijfsafval wordt omdat deze vuilbakken deel uitmaken van de tankstations, waarbij het statuut van de afvalstoffen vooraleer ze in deze vuilbakken wordt gedeponeerd niet relevant is. Ze besluit dat de vuilbakken op de pompeilanden van verzoekende partij zowel restafval als pmd-afval genereren en dat verzoekende partij voldoende maatregelen moet nemen om deze twee bedrijfsafvalstromen gescheiden te houden en selectief in te zamelen, terwijl uit de PV's blijkt dat ze ter zake onvoldoende maatregelen nam en er met name zelfs geen stickers of andere aanduidingen op de vuilbakken waren aangebracht om te duiden dat deze enkel zijn bestemd voor de gebruikte papieren doekjes.

Ze stelt dat verzoekende partij tevergeefs verwijst naar de aanbeveling van het initiatief 'Mooimakers', op basis van het Lokaal Materialenplan, waarbij wordt afgeraden om afvalrecipiënten te plaatsen langs door de overheid beheerde snelwegparkings, om op basis daarvan te argumenteren dat er in die optiek redelijkerwijze niet kan worden verwacht dat ze als exploitant van een privaat tankstation wel gescheiden afvalrecipiënten moet voorzien voor afvalstoffen van particulieren, die niet door het tankstation worden gegenereerd. Ze merkt op dat deze aanbevelingen louter een hulpmiddel zijn in de strijd tegen zwerfvuil en sluikstorten en geen afbreuk doen aan de reglementaire bepalingen waarop de bestreden beslissing is gesteund. Ze stelt dat de aanbeveling waarnaar verzoekende partij verwijst bovendien betrekking heeft op parkings met minder sociale controle, die niet zonder meer kunnen worden gelijkgesteld met parkings van een tankstation met een commerciële functie, terwijl daaruit ook blijkt dat er aangepaste afvalrecipiënten moeten worden geplaatst als er wordt gekozen om een afvalrecipiënt te plaatsen.

Ze stelt tenslotte dat verzoekende partij tevergeefs aanvoert dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van het pmd-afval naar haar wordt verschoven als ze wordt verplicht om dit selectief in te zamelen. Ze wijst op de lijst van afvalstoffen in artikel 3.1.1 VLAREMA, waarvoor er overeenkomstig artikel 21, §2 Materialendecreet een vorm van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid bestaat in de zin van artikel 21, §1 Materialendecreet, en merkt op dat er geen selectieve inzamelplicht is voorzien voor het in de vuilbakken op de tankstations van verzoekende partij aangetroffen pmd-afval en restafval. Ze wijst voorts op artikel 3.4.11.1 VLAREMA, waarin de wijze wordt bepaald waarop invulling wordt gegeven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor zwerfvuil. Ze stelt dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en de verplichting tot afzonderlijke inzameling van bepaalde afvalstromen twee onderscheiden onderdelen van het VLAREMA zijn, die los van elkaar staan, zodat een afvalstof waarvoor een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid bestaat ook nog altijd moet worden beheerd conform de verplichte selectieve inzameling van bepaalde afvalstromen.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 DABM en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). De geschonden artikelen zijn dergelijke milieuvoorschriften (artikel 16.1.1, lid 1, 16° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (de artikelen 16.6.1, §1 en 16.6.3, §1 DABM). De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluidend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing, onder de titel 'de toerekenbaarheid (van het milieumisdrijf) aan de overtreder', het volgende:

“ ...

Een afvalstoffenproducent is er overeenkomstig artikel 12, §1 van het Materialendecreet toe gehouden om zijn afvalstoffen te beheren overeenkomstig de voorschriften van het Materialendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten (waaronder het VLAREMA).

Artikel 4.3.2, eerste lid van het VLAREMA verplicht de producent van bedrijfsafvalstoffen om minstens volgende vierentwintig bedrijfsafvalstromen gescheiden aan te bieden en afzonderlijk te houden bij de ophaling of inzameling ...

De vermoedelijke overtreder exploiteert een keten van onbemande tankstations op het Vlaamse grondgebied. Op 9 november 2022 ging de verbalisant over tot een controle op afvalsortering bij de tankstations op de volgende locaties ...

Tijdens deze controles stelde de verbalisant vast dat er in de onbemande tankstations telkens vuilbakken waren geplaatst op de pompeilanden. Er was geen aanduiding aan of rond deze vuilbakken om te verduidelijken voor welke afvalfracties deze bakken bestemd waren. In de vuilnisbakken trof de verbalisant telkens een grote hoeveelheid pmd-afval aan tussen het bedrijfsrestafval. Er waren op deze tankstations geen aparte voorzieningen om dit pmd-afval afzonderlijk in te zamelen en aan te bieden voor ophaling.

Volgens de vermoedelijke overtreder is het afval in de vuilnisbakken op haar tankstations geen bedrijfsafvalstof en is zij bijgevolg niet verplicht om aparte vuilnisbakken/recipienten te voorzien voor dit pmd-afval. De vermoedelijke overtreder kan niet worden gevolgd in dit verweer. Artikel 22 van het Materialendecreet bepaalt dat alle afvalstoffen ofwel huishoudelijke afvalstoffen ofwel bedrijfsafvalstoffen zijn. Overeenkomstig artikel 3, §1, 6° zijn bedrijfsafvalstoffen de afvalstoffen die ontstaan ten gevolge van een industriële, ambachtelijke of wetenschappelijke activiteit, en de afvalstoffen die daarmee gelijkgesteld worden bij een besluit van de Vlaamse Regering. De afvalstoffen die worden aangetroffen in de vuilnisbakken op de tankstations van de vermoedelijke overtreder zijn bedrijfsafvalstoffen, aangezien zij ontstaan door de exploitatie van een tankstation, wat een industriële activiteit is. Het afval in de vuilnisbakken ontstaat omdat klanten van de tankstations allerlei afvalstoffen (o.a. de papieren doekjes die worden gebruikt tijdens het tanken en afvalstoffen die de klanten bij zich hebben in hun voertuigen) in deze vuilnisbakken deponeren. Omdat de vuilnisbakken deel uitmaken van de exploitatie van de tankstations en bedoeld zijn om afvalstoffen (minstens de papieren doekjes) van de klanten van de vermoedelijke overtreder te verzamelen, zijn de afvalstoffen in de vuilnisbakken onmiskenbaar bedrijfsafvalstoffen (en geen huishoudelijke afvalstoffen).

De vermoedelijke overtreder kwalificeert als producent van de bedrijfsafvalstoffen in de vuilnisbakken op haar tankstations. De vermoedelijke overtreder is bijgevolg verplicht om het bedrijfsrestafval gescheiden te houden van het pmd-afval.

De verbalisant heeft op de vier voormelde tankstations vastgesteld dat er een grote hoeveelheid pmd-afval werd vermengd met het bedrijfsrestafval in de vuilnisbakken en dat geen voorzieningen waren om het pmd-afval gescheiden in te zamelen. Van een normaal en zorgvuldig ondernemer mag verwacht worden dat deze zich informeert omtrent de bedrijfsafvalstoffen die gescheiden moeten worden aangeboden voor inzameling of ophaling en vervolgens de nodige regelingen treft om dit te implementeren in zijn bedrijf. De vermoedelijke overtreder heeft nagelaten om (voldoende) maatregelen te nemen om te vermijden dat er pmd-afval werd gedeponeerd in de vuilnisbakken voor bedrijfsrestafval op de pompeilanden. Er was geen enkele indicatie op de aanwezige vuilnisbakken om te verduidelijken voor welke afvalfracties deze bakken bestemd waren en om duidelijk te maken dat er geen pmd-afval mocht worden gedeponeerd

Door na te laten - voldoende maatregelen te nemen om - pmd-afval gescheiden te houden van het bedrijfsrestafval heeft de vermoedelijke overtreder een schending van artikel 12, §1 van het Materialendecreet en de artikel 4.3.2, eerste lid van het VLAREMA begaan. Deze milieuvoorschriften worden gehandhaafd met toepassing van Titel XVI DABM en de schending ervan is strafbaar gesteld in hoofdstuk VI van titel XVI van het DABM. Er is bijgevolg sprake van een milieumisdrijf in de zin van artikel 16.1.2, 2° van het DABM waarvoor conform artikel 16.4.27 van het DABM een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd.

...”

3.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de in de PV's vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een milieumisdrijf dat haar kan worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gereede twijfel bestaat. Ze stelt met name tevergeefs dat het pmd-afval, dat wordt gedeponeerd in de vuilbakken op de pompeilanden van de tankstations die ze uitbaat, niet kan worden gekwalificeerd als een bedrijfsafvalstof, waarvan ze de afvalproducent is en dat gescheiden moeten worden aangeboden en afzonderlijk gehouden bij de ophaling of inzameling.

3.1.

Het is verboden om afvalstoffen te beheren (in de zin van artikel 3, §1, lid 1, 7° Materialendecreet) in strijd met de voorschriften van het Materialendecreet of de uitvoeringsbesluiten hiervan (artikel 12, §1 Materialendecreet), zoals het VLAREMA. Afvalstoffen worden daarbij volgens hun herkomst of aard ingedeeld in de hoofdcategorieën 'huishoudelijke afvalstoffen' en 'bedrijfsafvalstoffen' (artikel 22, lid 1 Materialendecreet). Afvalstoffen die ontstaan door de normale werking van een particuliere huishouding, samen met de afvalstoffen die daarmee bij besluit van de Vlaamse regering worden gelijkgesteld, worden beschouwd als huishoudelijke afvalstoffen (artikel 3, §1, lid 1, 17° Materialendecreet). In uitvoering hiervan heeft de Vlaamse regering straat- en veegvuil, afval van straatvuilnisbakjes in beheer door een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband en afval van het opruimen van sluikestorten gelijkgesteld aan huishoudelijke afvalstoffen (artikel 4.1.1 VLAREMA). Afvalstoffen die ontstaan ten gevolge van een industriële, ambachtelijke of wetenschappelijke activiteit worden, samen met de afvalstoffen die daarmee bij besluit van de Vlaamse regering worden gelijkgesteld, beschouwd als bedrijfsafvalstoffen (artikel 3, §1, lid 1, 6° Materialendecreet). De algemene maatregelen over het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen in het VLAREMA verplichten de afvalstoffenproducent om minstens bepaalde bedrijfsafvalstoffen, waaronder pmd-afval, gescheiden aan te bieden en afzonderlijk te houden bij de ophaling of inzameling (artikel 4.3.2, lid 1, 16° VLAREMA). Een afvalstoffenproducent betreft onder meer elke rechtspersoon van wie de activiteiten afvalstoffen voortbrengen (artikel 3, §1, lid 1, 4° Materialendecreet).

3.2.

Verzoekende partij toont niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat ze moet worden beschouwd als de producent van de afvalstoffen die worden gedeponeerd in de vuilbakken op de pompeilanden van de tankstations die ze uitbaat, en dat deze afvalstoffen moeten worden gekwalificeerd als bedrijfsafvalstoffen, zodat de fractie pmd-afval gescheiden moet worden aangeboden en afzonderlijk gehouden bij de ophaling of inzameling, foutief of kennelijk onredelijk is.

Zoals blijkt uit de PV's en door verzoekende partij niet wordt betwist, baat ze onbemande tankstations zonder shop uit, waarbij er zich ter hoogte van de respectievelijke pompeilanden telkens een vuilbak bevindt, die (op het ogenblik van de vaststellingen) geen duidelijke aanduiding bevat van de afvalfracties die daarin mogen worden gedeponeerd. Ze betwist ook niet dat er in deze vuilbakken pmd-afval kan worden gedeponeerd en dat uit de vaststellingen van de verbalisant blijkt dat er daarin telkens ook een grote fractie pmd-afval wordt gedeponeerd.

Verzoekende partij kan redelijkerwijze niet ernstig betwisten dat deze vuilbakken kaderen in de uitbating van de tankstations en hiervan deel uitmaken, waarbij ze met name als service ter beschikking staan van haar klanten die komen tanken en bijdragen tot de netheid van de tankstations, door te vermijden dat er daar allerhande afval van de gebruikers hiervan rondslingert. Hoewel deze vuilbakken volgens verzoekende partij enkel zijn bedoeld als afvalrecipiënt voor gebruikte papieren doekjes, die ze ter beschikking stelt van haar klanten om gemorste brandstof af te vegen en/of om de handen te reinigen, staat dit daarop niet duidelijk vermeld en kan er daarin klaarblijkelijk ook pmd-afval worden gedeponeerd. In die optiek kan redelijkerwijze niet ernstig worden betwist dat de activiteiten van verzoekende partij en met name de uitbating van tankstations met vuilbakken, die in beginsel ten dienste staan van de tankende klanten, afvalstoffen voortbrengen, waarvan verzoekende partij de (eerste) afvalproducent is in de zin van artikel 3, §1, lid 1, 4° Materialendecreet. De opmerking van verzoekende partij, dat haar tankstations onbemand zijn en er behalve brandstoffen en papieren reinigingsdoekjes geen andere producten of diensten worden aangeboden, doet hieraan geen afbreuk omdat ook de vuilbakken kaderen in de dienstverlening ten opzichte van haar tankende klanten, die deze vuilbakken vrij kunnen gebruiken en waarin er naast de gebruikte papieren reinigingsdoekjes ook pmd-afval kan worden gedeponeerd. Ook haar opmerking dat derden evengoed gebruik kunnen maken van de door haar aan haar tankende klanten ter beschikking gestelde vuilbakken is hierbij niet relevant omdat deze vuilbakken redelijkerwijze hoofdzakelijk door tankende klanten worden gebruikt en ze bovendien, zoals gesteld, ook bijdragen tot de netheid van de tankstations. Dezelfde vaststelling geldt voor de opmerking van verzoekende partij dat ze enkel houder is van het pmd-afval dat in haar vuilbakken wordt gedeponeerd omdat de houder van afvalstoffen overeenkomstig artikel 3, §1, lid 1, 16° Materialendecreet ook de afvalstoffenproducent omvat.

Verzoekende partij kan ook niet ernstig betwisten dat de afvalstoffen, die door de verbalisant zijn aangetroffen in de vuilbakken die ze in haar tankstations ter beschikking stelt van haar klanten, inclusief het pmd-afval, gelet op hun herkomst moeten worden gekwalificeerd als bedrijfsafvalstoffen. Deze afvalstoffen zijn, zoals hoger gesteld, ontstaan in het kader van de bedrijfsactiviteiten van verzoekende partij, die redelijkerwijze ressorteren onder de in artikel 3, §1, lid 1, 6° Materialendecreet bedoelde activiteiten. Ze zijn niet ontstaan door de normale werking van een particuliere huishouding in de zin van artikel 3, §1, lid 1, 17° Materialendecreet en zijn door de Vlaamse regering, in tegenstelling tot de straatvuilnisbakjes, niet gelijkgesteld met huishoudelijke afvalstoffen, zodat ze ook om die reden noodzakelijk behoren tot de hoofdcategorie van de bedrijfsafvalstoffen.

3.3.

Verzoekende partij stelt in dit kader tevergeefs dat enkel de gebruikte papieren reinigingsdoekjes, die ze aan haar tankende klanten aanbiedt, kunnen worden gekwalificeerd als bedrijfsafval, en dat het pmd-afval dat in haar vuilbakken is aangetroffen moet worden gekwalificeerd als 'zwerfvuil' in de zin van artikel 1.2.1, §2, 91° VLAREMA dan wel 'sluikstorten' in de zin van artikel 1.2.1, §2, 77/2° VLAREMA. Zwerfvuil wordt omschreven als klein vast afval, dat terug te vinden is op een niet daarvoor bestemde plaats, terwijl sluikstorten wordt omschreven als het bewust ontwijken van de huishoudelijke -of bedrijfsafvalophaling, door afvalstoffen achter te laten of te storten op niet-reglementaire plaatsen, tijdstippen of in de foute recipiënten. Zoals hoger gesteld, bestaat er geen betwisting over de vaststelling dat de vuilbakken bij de onbemande tankstations die verzoekende partij uitbaat geen duidelijke aanduiding bevatten van de afvalfracties die daarin mogen worden gedeponereerd, zodat het de gebruikers van deze vuilbakken niet kan worden verweten dat ze daarin ook pmd-afval deponeren. Bovendien doet de aanduiding van zwerfvuil op basis van artikel 4.1.2, 11° VLAREMA als een bijzondere afvalstof in de zin van artikel 22, lid 2, 2° Materialendecreet, waardoor het ressorteert onder één van de drie aanvullende categorieën van afvalstoffen in artikel 22, lid 2 Materialendecreet, geen afbreuk aan de vaststelling dat deze afvalstof ook nog altijd ressorteert onder één van de twee hoofdcategorieën van afvalstoffen in artikel 22, lid 2 Materialendecreet, waaronder bedrijfsafvalstoffen. In dezelfde zin heeft sluikstorten ook betrekking op beide hoofdcategorieën van afvalstoffen, waaronder bedrijfsafvalstoffen.

3.4.

Verzoekende partij verwijst voorts tevergeefs naar aanbevelingen om zwerfvuil op parkings tegen te gaan van 'Mooimakers', dat een Vlaams initiatief is van de OVAM, Fost Plus en de vzw Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten tegen zwerfvuil en sluikstorten. De maatregel die door verzoekende partij wordt aangehaald, waarbij er in functie van het vermijden van sluikstorten wordt gesteld dat er moet worden afgewogen of het voorzien van afvalrecipiënten een meerwaarde heeft omdat ze, zeker op parkings met minder sociale controle, sluikstorters kunnen aantrekken, komt uit een doelplaatsenmodule van Mooimakers, die maatregelen bevat tegen zwerfvuil en sluikstorten op een bepaalde doelplaats, in dit geval parkings. De verwijzing naar deze maatregel is niet relevant omdat ze geen afbreuk doet aan de verplichting van verzoekende partij om de geldende regelgeving na te leven. Bovendien heeft deze maatregel betrekking op parkings met minder sociale controle, terwijl de afvalrecipiënten in voorliggend dossier vuilbakken bij een tankstation betreffen, waar er redelijkerwijze veel passage en dus meer sociale controle is, zodat beide situaties niet vergelijkbaar zijn. De betreffende maatregel geeft overigens duidelijk aan dat het ook kan zijn aangewezen om afvalrecipiënten te voorzien.

3.5.

Verzoekende partij wijst tenslotte tevergeefs op de vaststelling dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid met betrekking tot het pmd-afval ten onrechte naar haar wordt verschoven. De Vlaamse regering kan producten of afvalstoffen aanwijzen waarvoor een vorm van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt (artikel 21, §2 Materialendecreet). In uitvoering hiervan heeft ze zwerfvuil aangewezen als een afvalstof waarvoor een vorm van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt (artikel 3.1.1, §1, lid 1, 11° VLAREMA), waarbij de invulling hiervan in beginsel voorziet in de plicht van de producenten van verbruiksgoederen die vaak in zwerfvuil worden aangetroffen om te beschikken over een collectief plan (artikel 3.4.11.1 VLAREMA). Ongeacht de vaststelling dat het pmd-afval in de vuilbakken bij de tankstations van verzoekende partij niet kan worden beschouwd als zwerfvuil, gaat verzoekende partij voorbij aan het feit dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (in hoofdstuk 3 VLAREMA) en de verplichting om bepaalde afvalstoffen selectief in te zamelen, als onderdeel van de algemene bepalingen over het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (in hoofdstuk 4 VLAREMA), onderscheiden verplichtingen betreffen. Het gegeven dat zwerfvuil is aangewezen als één van de afvalstoffen waarvoor er een vorm van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt doet geen afbreuk aan de plicht van verzoekende partij om pmd-afval gescheiden aan te bieden en afzonderlijk te houden bij de ophaling of inzameling.

Het middel wordt verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 8 augustus 2024 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,